23. 5. 2025

ID: 119558

Dílo s nehmotným výsledkem

Spor o zaplacení ceny za provedení díla není sporem vyplývajícím z práva duševního vlastnictví podle § 9 odst. 2 písm. g) o. s. ř. ani tehdy, pokud se zhotovitel ve smlouvě o dílo zavázal provést činnost, jejímž výsledkem je předmět práva duševního vlastnictví, nebo pokud pro takový případ strany sjednaly poskytnutí (licenčního) oprávnění objednateli k užití takového předmětu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 23 Cdo 1268/2024-443 ze dne 28.2.2025)

Nejvyšší soud rozhodl ve věci žalobců a) PETR FRANTA architekti & asoc., spol. s.r.o., se sídlem v P., b) P. F., obou zastoupených JUDr. F.V., Ph.D., advokátem se sídlem v P., proti žalované TECHNICO Opava s.r.o., se sídlem v O., zastoupené JUDr. I.H., advokátkou se sídlem v P., o cenu díla a o ochranu autorského práva, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 32 C 37/2016, o dovolání žalobců proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 11. 2023, č. j. 2 Co 49/2022-413, tak, že dovolání žalobkyně a) se zamítá. Dovolání žalobce b) se odmítá.

Z odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 20. 4. 2022, č. j. 32 C 37/2016-353, zastavil řízení co do částky 42 350 Kč s příslušenstvím (výrok I), zamítl žalobu o uložení povinnosti žalované zaplatit žalobkyni a) částku 726 000 Kč s příslušenstvím (výrok II), zamítl žalobu o uložení povinnosti žalované zaplatit žalobci b) částku 100 000 Kč (výrok III) a rozhodl o náhradě nákladů řízení mezi účastníky a vůči státu (výroky IV až VI).

2. Rozhodl tak o žalobě, kterou se žalobkyně a) jako zhotovitelka domáhala po žalované jako objednatelce zaplacení ceny díla spočívajícího (mimo jiné) ve zhotovení projektové dokumentace stavby „ČVUT – Český institut informatiky, robotiky a kybernetiky“ v Praze a licenční odměny za užití tohoto díla podle smlouvy o dílo uzavřené mezi účastnicemi dne 15. 5. 2013. Žalobce b) se žalobou domáhal odčinění nemajetkové újmy, která mu měla vzniknout tím, že po ukončení uvedené smlouvy o dílo dne 1. 4. 2014 žalovaná s autorským dílem, jež žalobce b) vytvořil pro žalobkyni a) za účelem splnění jejího závazku podle této smlouvy, nakládala způsobem, kterým toto dílo zkomolila zanesením úprav do dokumentace a nerespektováním pokynů žalobce b), čímž došlo k zásahu do jeho osobnostních autorských práv a snížení celkové architektonické hodnoty jeho díla.

3. K odvolání žalobců Vrchní soud v Praze dovoláním napadeným rozsudkem zrušil rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích II, IV a VI v části, která se týkala žalobkyně a), a v tomto rozsahu postoupil věc k projednání a rozhodnutí věcně příslušnému Okresnímu soudu v Opavě (první výrok), rozsudek soudu prvního stupně ve výroku III potvrdil (druhý výrok) a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů ve vztahu k žalobci b) (třetí až pátý výrok).

4. Odvolací soud nejprve zkoumal podmínky řízení a dospěl k závěru, že soud prvního stupně nebyl věcně příslušný k projednání nároku žalobkyně a) a rozhodnutí o něm. Uvedl, že žalobkyně a) se svojí žalobou domáhá zaplacení peněžitého plnění za zhotovení (autorského) díla a jedná se tak o spor ze

smlouvy o dílo, na jejímž podkladě bylo (autorské) dílo vytvořeno. Z pohledu vzniku povinnosti zaplatit cenu díla je totiž bezvýznamné, zda sjednané dílo vykazuje znaky díla autorského či nikoli. Nejedná se tak o spor vyplývající z práva duševního vlastnictví podle § 9 odst. 2 písm. g) zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, (dále jen „o. s. ř.“), ve znění účinném od 1. 1. 2014. Proto odvolací soud v rozsahu týkajícím se žalobkyně a) rozsudek soudu prvního stupně podle § 219a odst. 1 písm. a) o. s. ř. zrušil a podle § 221 odst. 1 písm. b) o. s. ř. věc v tomto rozsahu postoupil věcně a místně příslušnému soudu.

5. Ve vztahu k nároku uplatněnému žalobcem b) odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně a dospěl k závěru, že změny učiněné žalovanou při pořizování dalších fází projektové dokumentace na architektonickém díle vytvořeném žalobcem b), pokud by byly neoprávněným zásahem do osobnostních autorských práv žalobce b), nedosahovaly takové intenzity, aby v jejich důsledku nepostačovalo odčinění způsobené újmy omluvou, a vznikla tak žalované povinnost zaplatit žalobci b) požadované zadostiučinění podle § 40 odst. 1 písm. e) zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). I vzhledem k finální podobě stavby předmětného architektonického díla, při jejíž realizaci se i sám žalobce b) přičinil, aby nedošlo nevratným a poškozujícím zásahům do díla, nemohla mít činnost žalované vliv na snížení pověsti žalobce b) nebo jeho díla na veřejnosti či v odborných kruzích.

II. Dovolání a vyjádření k nim

6. Rozsudek odvolacího soudu napadli žalobci výslovně v celém rozsahu společným dovoláním, jehož přípustnost spatřují podle § 237 o. s. ř. v tom, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázek hmotného a procesního práva, a to konkrétně otázek, (i) zda spor o zaplacení ceny díla, které je autorským dílem a cena v sobě tudíž zahrnuje jak cenu za vlastní práci, tak licenční odměnu za poskytnutá oprávnění k užití, je sporem vyplývajícím z práva duševního vlastnictví podle § 9 odst. 2 písm. g) o. s. ř., u níž mají žalobci za to, že se jedná o otázku, jež nebyla v rozhodování dovolacího soudu dosud vyřešena, a (ii) zda a nakolik jsou žalobci specifikované okolnosti významné pro posouzení přiměřenosti požadovaného peněžitého zadostiučinění při zásahu do osobnostních práv autora podle § 11 odst. 3 ve spojení s § 40 odst. 1 písm. e) autorského zákona, u níž mají žalobci za to, že se odvolací soud při jejím řešení odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu představované rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 5. 5. 2006, sp. zn. 32 Odo 511/2006, ze dne 7. 10. 2009, sp. zn. 30 Cdo 4431/2007, ze dne 19. 4. 2021, sp. zn. 25 Cdo 149/2020, ze dne 27. 9. 2012, sp. zn. 30 Cdo 4842/2010, stejně jako od nálezů Ústavního soudu ze dne 6. 3. 2012, sp. zn. I. ÚS 1586/09, ze dne 31. 5. 2001, sp. zn. IV. ÚS 581/99.

7. K otázce (i) žalobci uvedli, že spor o zaplacení části ceny díla, které je architektonickým řešením a řešením architektonických detailů projektové dokumentace, je dle jejich názoru sporem vyplývajícím (přinejmenším z části) z práva duševního vlastnictví, neboť tato cena v sobě zahrnuje i nárok na zaplacení licenční odměny za poskytnuté oprávnění k užití autorského díla, což je typické pro všechny umělecké tvůrčí obory, včetně například filmových režisérů či scénáristů. Rozhodování Vrchního soudu v Praze je navíc v této otázce nejednotné a zdůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu je ve smyslu § 13 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, (dále též jen „o. z.“) nedostatečné. Mělo by být rovněž zohledněno, že v projednávané věci jde o spor, který kombinuje nárok žalobkyně a) na zaplacení ceny a žalobce b), který se domáhá ochrany svého autorského práva. Rozdělení sporu na „dvě větve“ se proto jeví jako nepraktické a nehospodárné.

8. K otázce (ii) žalobci uvedli, že dle jejich názoru vznikla žalobci b) v důsledku jednání žalované nemajetková újma v takovém rozsahu, že ji lze odčinit pouze peněžitým zadostiučiněním. Dle žalobců na odpovědnosti žalované nic nemění skutečnost, že žalobce b) sám vynaložil úsilí k částečné

nápravě důsledků jednání žalované. Odvolací soud měl naopak ve svých úvahách zohlednit, že újma byla způsobena úmyslným jednáním žalované, že satisfakce má plnit rovněž preventivně sankční funkci, stejně jako vzít v úvahu hodnotu stavební zakázky a délku řízení o projednávané věci.

9. Žalobci navrhli, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí odvolacího soudu změnil tak, že žalobě žalobců vyhoví.

10. Žalovaná se k dovolání žalobců vyjádřila tak, že považuje napadené rozhodnutí odvolacího soudu za věcně správné, a navrhla, aby Nejvyšší soud dovolání žalobců zamítl.

III. Přípustnost dovolání

11. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, osobami k tomu oprávněnými a zastoupenými advokátem (§ 240 odst. 1 a § 241 odst. 1 o. s. ř.) a že obsahuje zákonem stanovené náležitosti, posuzoval, zda je dovolání přípustné.

12. Podle ustanovení § 236 odst. 1 o. s. ř. dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

13. Podle ustanovení § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

14. Dovolací soud přezkoumá rozhodnutí odvolacího soudu jen z důvodů uplatněných v dovolání. Jestliže je dovolání přípustné, přihlédne k případným vadám uvedeným v ustanovení § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, i když nebyly v dovolání uplatněny (§ 242 odst. 3 o. s. ř.).

15. Dovolací soud předně uvádí, že posoudil dovolání podle jeho obsahu (§ 41 odst. 2 o. s. ř.) a dospěl k závěru, že oba žalobci ve skutečnosti nenapadají rozhodnutí odvolacího soudu v celém rozsahu, nýbrž každý z nich pouze v té části, v jaké bylo rozhodnuto ve věci samé o jejich vlastním nároku, tedy v případě žalobkyně a) v rozsahu prvního výroku, v případě žalobce b) v rozsahu druhého výroku. Ostatně nad tento rámec by dovolání žalobců nebylo přípustné [srov. § 243c odst. 3 ve spojení s § 218 písm. b) o. s. ř. a rovněž § 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř.].

16. Dovolání žalobce b) není přípustné.

17. Dovolací soud ve svém rozhodování k otázce formy a výše přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou porušením práv duševního vlastnictví uvedl, že výše peněžitého přiměřeného zadostiučinění sleduje vyrovnání porušené rovnováhy v postavení rušitele a postižené osoby. Zaplacení zadostiučinění by mělo pro rušitele představovat určitou finanční újmu (a nejen újmu morální), která má vyrovnat porušenou rovnováhu v postavení rušitele a dotčené osoby. Přiměřené zadostiučinění plní dvojí funkci, a to jednak sankční, kdy sankce postihuje toho, kdo závadně jednal, a odrazuje jej od opakování závadného jednání, rovněž i preventivní, kdy přiznáním zadostiučinění je dáno najevo, že se závadné jednání nevyplácí (srov. obdobně například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 7. 2012, sp. zn. 23 Cdo 3704/2011, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne

25. 10. 2012, sp. zn. 23 Cdo 3964/2011).

18. Proto pro přiznání přiměřeného zadostiučinění v penězích musí být v řízení prokázáno, že poškozený utrpěl nemajetkovou újmu, a to v takovém rozsahu nebo takového druhu, že nepostačuje její vyrovnání přiměřeným zadostiučiněním v nepeněžité formě. Teprve poté lze posuzovat, jaká částka, požadovaná k zaplacení jako zadostiučinění, je přiměřená k vyrovnání vzniklé nemajetkové újmy (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 6. 2005, sp. zn. 32 Odo 1318/2004).

19. Dovolací soud ve svém rozhodování dále dovodil, že právo na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu je z hlediska výše takového zadostiučinění právem, které podléhá volné úvaze soudu, což platí i v případě porušení práva duševního vlastnictví. Právě z pohledu zákonem stanovené volné úvahy soudu o přiměřenosti či nepřiměřenosti přiměřeného zadostiučinění je třeba, aby poškozený vymezil okolnosti, které budou podkladem pro odpovídající úvahu soudu. Povinností poškozeného tak je tvrdit, proč právě forma peněžité satisfakce je s ohledem na tvrzené a prokázané jednání škůdce na místě, a proč, pakliže nárok na peněžitou formu zadostiučinění bude prokázán, je přiměřenou právě požadovaná částka (srov. obdobně například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 5. 2006, sp. zn. 32 Odo 511/2006).

20. Shora uvedené závěry jsou použitelné i podle právní úpravy účinné od 1. 1. 2014, neboť právo na odčinění nemajetkové újmy ve smyslu § 2894 odst. 2 věty první o. z. je v případě zásahu do autorského práva stanoveno v § 40 odst. 1 písm. e) autorského zákona, přičemž samotný způsob odčinění nemajetkové újmy se posoudí rovněž podle § 2951 odst. 2 o. z., jinak ve smyslu § 2894 odst. 2 věty druhé o. z. obdobně podle ustanovení o povinnosti nahradit škodu (srov. obdobně například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2020, sp. zn. 23 Cdo 4263/2019).

21. Dovolací soud ve svém rozhodování dále formuloval závěr, podle kterého při zohlednění, že nárok na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění je nárokem, jenž podléhá volné úvaze soudu, nemůže přípustnost dovolání založit pouhý nesouhlas s formou nebo výší zadostiučinění, neboť ta se odvíjí od individuálních okolností každého konkrétního případu a nemůže sama o sobě představovat otázku hmotného práva ve smyslu § 237 o. s. ř., jejíž řešení by bylo dovolacím soudem zobecnitelné. Dovolací soud při přezkumu formy a výše zadostiučinění v zásadě posuzuje právní otázky spojené s výkladem v zákoně stanovených podmínek a kritérií, přičemž výsledným zadostiučiněním se zabývá až tehdy, byla-li by vzhledem k jejich aplikaci na konkrétní případ zcela zjevně nepřiměřená. Jinými slovy, dovolací soud posuzuje v rámci dovolacího řízení, jakožto řízení o mimořádném opravném prostředku, jen správnost základních úvah soudu, jež jsou podkladem pro stanovení výše přiměřeného zadostiučinění (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 7. 2016, sp. zn. 30 Cdo 665/2016, ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. 25 Cdo 4685/2018, ze dne 29. 11. 2022, sp. zn. 23 Cdo 27/2022, nebo ze dne 26. 6. 2024, sp. zn. 23 Cdo 3936/2023).

22. V poměrech projednávané věci tak lze uzavřít, že z hlediska posouzení případné zjevné nepřiměřenosti úvahy odvolacího soudu o formě případně přiznaného zadostiučinění vzhledem k aplikaci zákonem stanovených podmínek a kritérií pro vznik a výši tohoto práva se odvolací soud od závěrů ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu neodchýlil. Odvolací soud vycházel z konkrétních skutkových zjištění o okolnostech dané věci (jež sama dovolacímu přezkumu dle § 241a odst. 1 a § 242 odst. 3 věty první o. s. ř. nepodléhají) a v souladu se shora uvedenou rozhodovací praxí dovolacího soudu zohlednil, že právo na přiměřené zadostiučinění nevzniká (bez dalšího) samotným zásahem do (absolutního) autorského práva, nýbrž jako důsledek konkrétní (skutečně) vzniklé nemajetkové újmy autora v příčinné souvislosti se (zaviněným) zásahem do autorského práva, která musí být v řízení zjištěna. Odvolací soud přihlédl ke zjištěním o konkrétní podobě nemajetkové újmy na straně žalobce b) vzniklé případně v příčinné souvislosti s jednáním žalované, a to s ohledem na jeho intenzitu a skutečné dopady do nemajetkových poměrů žalobce b) [a to i s přihlédnutím k zakročení žalobce b) proti vzniku závažnějších dopadů], přičemž zohlednil i funkce přiměřeného

zadostiučinění vzhledem ke zjištěným okolnostem projednávané věci. Odvolací soud se proto při svých úvahách relevantních pro určení formy přiměřeného zadostiučinění nijak od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu neodchýlil, a to ani od rozhodnutí citovaných žalobcem b) v dovolání, a jeho otázka přípustnost dovolání nezakládá.

23. Pro úplnost pak lze dodat, že k tvrzení žalobce b) o vzniku jeho nemajetkové újmy v podobě dlouhotrvajících duševních útrap nebylo možno v dovolacím řízení přihlédnout, neboť v dovolacím řízení nelze uplatnit nové skutečnosti nebo důkazy (§ 241a odst. 6 o. s. ř.).

24. Přípustnost dovolání nezakládá ani námitka, že odvolací soud nedostatečně odůvodnil své rozhodnutí ve smyslu § 13 o. z., neboť tím ve skutečnosti namítá vadu řízení spočívající v nedostatečném odůvodnění napadeného rozhodnutí (k tomu podrobněji viz níže). Námitkou nedostatečnosti odůvodnění dovolatel nepředkládá žádnou právní otázku, na jejímž vyřešení napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí, nýbrž tvrdí tím jinou vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, k níž může dovolací soud přihlédnout pouze tehdy, je-li dovolání přípustné (§ 242 odst. 3 věta druhá o. s. ř.). Podle § 237 o. s. ř. přípustnost dovolání může založit jen skutečnost, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, tedy otázky právní, kterými nejsou námitky dovolatele ke konkrétnímu procesnímu postupu soudu. Vada řízení sama o sobě přípustnost dovolání nezakládá (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2020, sp. zn. 23 Cdo 3500/2019, uveřejněný pod číslem 46/2021 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, a dále usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 9. 2014, sp. zn. 23 Cdo 1453/2014, či ze dne 4. 2. 2015, sp. zn. 23 Cdo 4905/2014).

25. Dovolání žalobkyně a) je přípustné pro řešení otázky procesního práva, zda spor o zaplacení ceny díla, které je autorským dílem, a cena v sobě zahrnuje jak cenu za vlastní práci, tak licenční odměnu za poskytnuté oprávnění k užití díla, je sporem vyplývajícím z práva duševního vlastnictví, o němž rozhodují v prvním stupni krajské soudy podle § 9 odst. 2 písm. g) o. s. ř. (ve znění účinném od 1. 1. 2014), neboť tato otázka dosud nebyla v rozhodování dovolacího soudu vyřešena.

IV. Důvodnost dovolání a právní úvahy dovolacího soudu

26. Dovolání žalobkyně a) není důvodné, neboť rozhodnutí odvolacího soudu při vyřešení této otázky nespočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 1 o. s. ř.).

27. Právní posouzení věci je činnost soudu spočívající v podřazení zjištěného skutkového stavu pod hypotézu (skutkovou podstatu) vyhledané právní normy, jež vede k učinění závěru, zda a komu soud právo či povinnost přizná, či nikoliv.

28. Nesprávným právním posouzením věci je obecně omyl soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav (skutková zjištění), tj. jestliže věc posoudil podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

29. Podle § 9 odst. 2 písm. g) o. s. ř. (ve znění účinném od 1. 1. 2014) krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve sporech vyplývajících z práva duševního vlastnictví.

30. Dovolací soud ve svém dosavadním rozhodování o věcné příslušnosti soudů ve věcech duševního vlastnictví především poukázal na závěry uvedené v usneseních Ústavního soudu ze dne 13. 7. 1999, sp. zn. III. ÚS 211/99, a ze dne 26. 5. 2015, sp. zn. I. ÚS 1055/15 [při aplikaci § 9 odst. 2 písm. b) o. s. ř., ve znění účinném do 31. 12. 2013], podle nichž nároky vyplývající z autorského zákona nejsou

takové nároky, které nemají svůj původ v autorském zákoně, ale odvíjejí se, byť z autorského zákona odvozeně, od jiných skutečností, pokud se týkají jiných právních vztahů. Tak tomu bylo konkrétně i ve sporu, v němž nešlo ani o výši autorského honoráře od uživatelů stěžovatelových děl, ani o otázky původcovství k nim apod., ale šlo - v podstatě o právně jednoduché - posouzení řádného a včasného výběru honorářů od subjektů, které povinnost úhrady autorského honoráře ve prospěch stěžovatele stíhá (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2016, sp. zn. 30 Cdo 4367/2015).

31. Dovolací soud ve svém rozhodování rovněž dospěl k závěru, že v případě sporu o nárok na penále uživatele výkonu výkonného umělce, pokud výkonný umělec umělecký výkon neprovede, nejde o nárok vycházející z autorského zákona, když tento zákon takový nárok neupravuje (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2006, sp. zn. 30 Cdo 2409/2005).

32. Ve shora citovaném usnesení sp. zn. 30 Cdo 4367/2015 se dovolací soud rovněž přihlásil k závěrům usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 3. 1993, sp. zn. 7 Co 21/92, podle nichž za nárok vycházející z autorského zákona nelze považovat nárok na náhradu škody způsobené zničením modelu vytvořeného autorem, ani nárok na přiměřené zadostiučinění autorovi vzniklé závažné újmy, jestliže je požadováno jeho poskytnutí v penězích, bez ohledu, zda model je či není autorským dílem. Stejně tak se dovolací soud přihlásil k názoru vyjádřenému v odborné literatuře, podle kterého spory o nároky, které by podle právní teorie nebo soudní praxe bylo sice možné označit jako nároky vzešlé z autorského práva, které však nevycházejí z autorského zákona, ke sporům podle § 9 odst. 2 písm. b) o. s. ř. (ve znění účinném do 31. 12. 2013), přiřadit nelze.

33. Tamtéž dovolací soud zároveň uzavřel, že vzhledem k tomu, že s účinností od 1. 1. 2014 je pravidlo pro určení věcné příslušnosti v tomto směru formulováno obecným, širším způsobem, je nutno dovodit, že se jedná o všechny nároky vyplývající z autorského zákona. Proto je i v současnosti při posouzení věcné příslušnosti soudů zapotřebí použít stejná kritéria jako podle předchozího znění, jak je vymezil Ústavní soud, tedy zda konkrétní nárok má svůj původ v autorském zákoně, nebo se odvíjí, byť z autorského zákona odvozeně, od jiných skutečností, pokud se týká jiných právních vztahů.

34. Na základě výše naznačených východisek lze dovodit, že spor o zaplacení ceny za provedení (zhotovení) díla podle uzavřené smlouvy o dílo, stejně jako v případě jiných sporů o splnění povinností stran ze závazku díla (včetně kupříkladu povinnosti zhotovitele provést dílo řádně a včas), nepatří mezi spory o nároky vyplývající z autorského zákona, nýbrž se jedná o nárok vyplývající z „obecné“ smluvní obligace.

35. Na této „obecné“ povaze smluvní obligace díla nic nemění ani skutečnost, zda dle ujednání stran mělo či nemělo být dílo zhotovitelem provedeno v takové kvalitě, aby naplnilo znaky autorského díla podle § 2 odst. 1 (resp. odst. 2) autorského zákona či jiného předmětu práva duševního vlastnictví. Významné v tomto směru rovněž není, zda strany pro případ vytvoření autorského díla zhotovitelem sjednaly též poskytnutí (licenčního) oprávnění objednateli k užití takto vytvořeného autorského díla ani jaký je obsah takového ujednání (včetně ujednání o jeho úplatnosti) či do jaké míry (zejména z hlediska sjednané výše úplaty pro zhotovitele) je takové ujednání rozlišitelné od samotného závazku díla.

36. Je tomu tak proto, že nárok uplatněný žalobcem jako objednatelem díla proti žalovanému jako zhotoviteli díla se odvíjí od plnění uzavřené smlouvy o dílo, jehož podstatou je provedení sjednaného díla zhotovitelem, tedy zhotovení určité věci (nespadá-li pod kupní smlouvu), její údržba, oprava nebo úprava nebo činnost s jiným výsledkem, a zaplacení ceny takového díla objednatelem (§ 2586 odst. 1 a § 2587 o. z.).

37. Je to tedy až samotné splnění tohoto závazku ze strany zhotovitele (tedy v zásadě až zánik jeho

smluvní povinnosti jejím splněním), jež podle okolností může (posléze) založit některé autorskoprávní důsledky. Pakliže si strany smlouvy o dílo pro takový případ (tedy pro případ splnění smluvní povinnosti zhotovitelem) sjednaly některá (další) práva a povinnosti, a to i s ohledem na možný vznik autorskoprávní ochrany k provedenému dílu, pak to ve sporu založeném právě na tvrzení o provedení (a nikoli až o následném užívání) sjednaného díla nic nemění na závěru, že takto uplatněný nárok se týká jiného poměru, než poměru z ochrany (užití) předmětu duševního vlastnictví.

38. Jak uvedeno již shora, podle východisek formulovaných v dosavadní rozhodovací praxi dovolacího soudu je věcná příslušnost krajských soudů dána ve sporech o nárocích, které mají svůj původ v některém zákoně na ochranu duševního vlastnictví, a nikoli ve sporech, které se odvíjí, byť z takového zákona odvozeně, od jiných skutečností, pokud se týkají jiných právních poměrů. Spor v projednávané věci je přitom právě takovým sporem, který se odvíjí od jiné (obecné) právní skutečnosti a týká se jiného poměru než poměru z ochrany práva duševního vlastnictví.

39. Lze tak uzavřít, že spor o zaplacení ceny za provedení díla není sporem vyplývajícím z práva duševního vlastnictví podle § 9 odst. 2 písm. g) o. s. ř. ani tehdy, pokud se zhotovitel ve smlouvě o dílo zavázal provést činnost, jejímž výsledkem je předmět práva duševního vlastnictví, nebo pokud pro takový případ strany sjednaly poskytnutí (licenčního) oprávnění objednateli k užití takového předmětu.

40. Důvodná není ani námitka, že v projednávané věci je rozdělení sporu „na dvě větve“ nepraktické a nehospodárné. Dle ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu platí, že uplatnil-li žalobce několik nároků se samostatným skutkovým základem, pak je nezbytné zkoumat podmínku věcné příslušnosti u každého takto uplatněného nároku zvlášť. Přitom tam, kde je třeba vyslovit nedostatek věcné nebo místní příslušnosti soudu a věc postoupit jinému soudu, nelze věci spojit ke společnému řízení; jestliže byly uvedeny v jednom návrhu, je třeba je vyloučit k samostatnému řízení (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2007, sp. zn. 32 Odo 138/2005, ze dne 27. 2. 2019, sp. zn. 32 Cdo 589/2018, nebo usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 11. 2010, sp. zn. Ncp 2505/2010, uveřejněné pod číslem 66/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

41. Vzhledem k tomu, že žalobci v řízení uplatnili v projednávané věci vícero nároků se samostatným skutkovým základem (resp. každý ze žalobců vlastní nárok se samostatným skutkovým základem), postupoval odvolací soud v souladu se shora uvedenými judikatorními závěry, pokud zkoumal u každého takového nároku podmínku věcné příslušnosti soudů samostatně.

42. Na soudu prvního stupně následně bude, aby řízení ve věci nároku žalobkyně a) na zaplacení 726 000 Kč s příslušenstvím vyloučil postupem podle § 112 odst. 2 o. s. ř. k samostatnému řízení.

43. Vzhledem k tomu, že dovolací soud shledal dovolání přípustným, posoudil rovněž, zda řízení trpí vadami podle § 242 odst. 3 o. s. ř., a shledal, že řízení před soudy obou stupňů takovými vadami netrpí.

44. A to ani namítanou vadou nedostatku odůvodnění ve smyslu § 13 o. z. Toto ustanovení totiž nezapovídá (absolutně) změnu v rozhodování soudů. Soud se může odchýlit od předchozího rozhodnutí, je však jeho povinností toto své odchýlení náležitě vysvětlit. Jinak řečeno, rozhodnutí není nesprávné pouze proto, že se odchyluje od některého dřívějšího rozhodnutí v obdobné věci. Byl-li však takový právní případ rozhodnut jinak, má každý, kdo se domáhá právní ochrany, právo na přesvědčivé vysvětlení důvodu této odchylky (srov. například nález Ústavního soudu ze 8. 11. 2016, sp. zn. II. ÚS 2571/16).

45. Této procesní povinnosti odvolací soud dostál, když náležitě shrnul své dosavadní (rozkolísané) rozhodování o otázce věcné příslušnosti soudů v obdobných věcech (jak v postavení soudu

odvolacího, tak soudu nadřízeného při rozhodování podle § 104a o. s. ř.) a řádně a přesvědčivě odůvodnil, proč se ve svém rozhodování nyní přiklonil k řešení obsaženému v napadeném rozhodnutí. Napadené rozhodnutí proto namítanou vadou nedostatku důvodů netrpí.

V. Závěr

46. Vzhledem k tomu, že dovolání žalobce b) není přípustné, Nejvyšší soud je podle § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítl.

47. Jelikož napadené rozhodnutí odvolacího soudu je při řešení předložené otázky procesního práva, pro něž je dovolání žalobkyně a) přípustné, ze shora uvedených důvodů správné a dovolání žalobkyně a) tedy není důvodné, Nejvyšší soud je v souladu s § 243d odst. 1 písm. a) o. s. ř. zamítl.

Další články:

- Autonomie vůle (exkluzivně pro předplatitele)
- Správní žaloba a trestní rozsudek
- Střídavá péče (exkluzivně pro předplatitele)
- Styk dítěte s rodičem (exkluzivně pro předplatitele)
- Nesprávné poučení
- Nájem bytu
- Nároky pozůstalých (exkluzivně pro předplatitele)
- Odpovědnost státu za újmu (exkluzivně pro předplatitele)
- Promlčení (exkluzivně pro předplatitele)
- Valná hromada (exkluzivně pro předplatitele)
- Doručování